

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

Методичні рекомендації з виконання домашнього завдання

з дисципліни

«Економіка галузевих ринків»

Освітній ступінь	«Бакалавр»
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	«Економіка підприємства»

Укладач:

доцент кафедри економіки

повітряного транспорту Андрієнко М.М.

Розглянуто та схвалено на засіданні

кафедри економіки повітряного транспорту

Протокол №24 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри _____ Ареф'єва О.В.

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Розвиток економіки України ставить нові проблеми перед економістами, а отже, нові завдання виникають і перед їх професійною підготовкою. Основними дисциплінами фундаментальної підготовки сучасних економістів досі залишалися курси загальної економічної теорії у вигляді мікро- та макроекономіки, однак тепер потрібна хороша теоретична база і в спеціальних напрямках.

Одним із таких напрямів фундаментальної економічної теорії є економічна теорія ринків – наука про способи формування, види та економічні наслідки функціонування ринкових структур, що містить особливості поведінки підприємств на рівні окремих галузей економіки. Теорія організації ринкових структур відокремилася від економічної теорії нещодавно, але бурхливо розвивається сьогодні. Як говорить сама назва, теорія вивчає організацією окремих ринків і галузей, діяльність фірм у галузі і вплив їхніх рішень на галузеву організацію, надає класифікацію ринкових структур, способи оцінки сили впливу економічних агентів на параметри ринку. Ця теорія набуває особливої значущості з погляду проведення ефективної економічної політики держави в різних галузях і на ринках окремих товарів.

2. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ І ОФОРМЛЕННЯ

1. Домашнє завдання виконується індивідуально по варіантах завдання й оформляється на зброшурованих стандартних аркушах паперу (формат А4), що заповнюються тільки з однієї сторони, сторінки необхідно пронумерувати і залишити поля для зауважень викладача.

2. Титульний аркуш слід оформляти за встановленим зразком (додат. 1).

3. Пояснювальна записка може містити як друкований, так і рукописний матеріал. При цьому для числових результатів розрахунків обов'язково треба вказувати одиниці виміру значень наведених величин і пояснювати за допомогою яких формул вони отримані. Треба також пояснювати, які вихідні дані використовувалися при розрахунках за формулами.

4. У пояснювальній записці мають бути:

- вихідні дані за варіантом із зазначенням одиниць виміру;
- мета і завдання домашнього завдання;
- результати розрахунку у формі, що є зручною для студента;
- висновки і рекомендації за результатами розрахунків.

5. Назви основних розділів пояснювальної записки рекомендується наводити відповідно до переліку тих задач, що вирішуються у домашньому завданні.

6. Всі вихідні дані та результати розрахунків всіх показників рекомендується наводити у табличній формі. Якщо таблиці заповнюються вручну, рекомендується заздалегідь заготувати для цього незаповнені бланки.

Контрольна робота (ДЗ) виконується індивідуально відповідно до завдання та до вимог ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення» та ЕСКД (загальні вимоги до текстових документів). Зразок титульного аркуша наведено в дод. 1.

Студент може виконувати ДЗ з використанням ПЕОМ.

Кр № 1 (ДЗ) складається з кількох теоретичних питань. (див. вище).

Кр (ДЗ) складається з наступних частин: титульна сторінка; зміст; вступ (до 2-х стор.); теоретична частина (до 20 стор.); висновки (до 2-х стор.); список використаних джерел (до 10 од.).

Шрифт Times New Roman, кегль – 14 пт., інтервал між рядками – 1,5, поля – 20 мм;

Якщо робота містить таблиці, формули і (або) ілюстрації, то вони повинні бути компактними, мати назву, шрифт тексту – Times New Roman, розмір – 12 пт. Розмір таблиць та ілюстрацій не повинен бути більше ширини сторінки. Кількість таблиць, формул та ілюстрацій має бути мінімальною та доречною.

Кожна ілюстрація, діаграма, схема повинна бути підписана, таблиця – мати назву; формули слід друкувати за допомогою редактора формул Microsoft Equation і нумерувати у круглих дужках.

3. ЗМІСТ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

Метою домашнього завдання є практичне втілення теоретичних знань та практичних умінь, отриманих при вивченні курсу.

Розділ І. Змістовна частина 1.

1. Які етапи розвитку пройшла теорія галузевих ринків?
2. Здійсніть порівняльний аналіз теоретико-дедуктивного та емпірично-напрямів економіки галузевих ринків.
3. Які головні методологічні підходи до аналізу економіки галузевих ринкових відносин?

4. Розкрийте еволюцію базової парадигми економіки галузевих ринків «структура – поведінка – результат».
5. Що є предметом та об'єктом вивчення «Економіки галузевих ринків»?
6. Які основні напрями дослідження економіки галузевих ринків?
7. В чому полягає відмінність між ринком та галуззю?
8. Які критерії класифікації галузевих ринків використовуються в економічній науці?
9. Які головні ознаки структури ринку?
10. Які основні етапи аналізу кон'юнктури ринку?
11. Які показники та індикатори кон'юнктури ринків?
12. Які фактори необхідно враховувати при визначенні географічних межринку?
13. Що таке товарні межі ринку?
14. Як визначаються часові межі ринку?
15. Які показники використовуються при оцінці рівня концентраціїтоварного ринку? Які їх переваги та недоліки?
16. Як взаємопов'язані між собою індекси монопольної влади Лернера,Бейна і Тобіна?
17. В чому полягає економічна сутність «мертвого вантажу» монополії?
18. В чому полягають соціально-економічні вигоди від діяльностімонополій?
19. Назвіть основні типи галузевої політики.
20. Які етапи пройшла у своєму розвитку теорія регулювання?
21. Розкрийте зміст нормативного аналізу як позитивної теорії?
22. Що таке «політична рівновага»?
23. Які інструменти використовуються при антимонопольному регулюваннігалузевих ринків?
24. Як визначаються горизонтальні та вертикальні межі росту фірми?
25. Дайте визначення субадитивних витрат.
26. Що таке віддача від масштабу?
27. В чому полягає економічний зміст кривої навчання?
28. Чим відрізняються між собою трансакційні витрати та витратиконтролю?
29. В яких випадках доцільно використовувати стратегічну концепціюфірми?
30. Здійсніть порівняльну характеристику технологічної та контрактноїконцепцій фірми.

Розділ II. Змістовна частина 2.

1. Чим відрізняються між собою злиття та поглинання?
2. Що таке алокативні поглинання?
3. В чому полягає особливість злиттів з розширенням продуктової лінії?
4. Чим зумовлений хвилеподібний характер розвитку процесів M&A?
5. Як процеси злиття та поглинання впливають на рівень конкуренції натоварних ринках?
6. В чому полягає відмінність між стратегічними та нестратегічнимибар'єрами входу на галузеві ринки?
7. Які цілі переслідує держава, встановлюючи адміністративні бар'єри?
8. Які фактори сприяють формуванню абсолютних переваг у витратах удіючих фірм?
9. Що таке граничне ціноутворення?
10. Які показники використовуються для оцінки висоти галузевих бар'єрів?
11. Дайте визначення поняття «цінова дискримінація»
12. В чому полягає сутність правила граничних витрат (при визначенніхижацького ціноутворення)?
13. Які існують види цінової дискримінації?
14. Що таке досконала цінова дискримінація? Як вона впливає на суспільнийдобробут, ціни і попит?
15. Сформулюйте правило Джескоу-Клеворика та правило Ериди-Тернера.
16. Які існують види диференціації продукції?
17. Як можна оцінити рівень диференціації продукції на галузевому ринку?
18. В чому економічний зміст та відмінність моделей Хоттелінга та Салопа?
19. Сформулюйте правило Дорфмана – Стейнера.
20. Що таке крива диференційованого продукту?
21. Назвіть некооперативні моделі стратегічної взаємодії фірм на ринкуолігополії.
22. В чому полягає теоретичне та практичне значення моделі «дилемаув'язнених»?
23. Якими бувають узгоджені дії?
24. Які умови забезпечують стабільне функціонування картелю?
25. Що таке «цінова парасолька»?
26. Які основні ознаки ринків природної монополії?
27. Назвіть головні причини виникнення природних монополій

28. Охарактеризуйте методи цінового регулювання природних монополій.
29. До яких наслідків може призвести перехресне субсидування?
30. Чи можливе впровадження конкуренції на ринках природних монополій? Які цілі держава при цьому переслідує?
31. Назвіть відомі Вам форми вертикального контролю.
32. Що таке вертикальна диференціація товару?
33. В чому полягає відмінність між вертикальною інтеграцією та вертикальними обмеженнями.
34. Який вплив має вертикальна інтеграція на діяльність фірми?
35. Як вертикальна інтеграція впливає на становище фірм-аутсайдерів, які не входять у вертикально інтегровані об'єднання, а також потенційних конкурентів –виробників кінцевої продукції?
36. Перерахуйте основні підходи до дослідження інновацій.
37. Які етапи аналізу інновацій?
38. Як визначити оптимальний обсягу витрат на інновації для фірми?
39. Як патентний захист впливає на функціонування галузевого ринку?
40. Чи сприяє монополізація інноваційному процесу?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ігнатюк А. І. Економіка галузевих ринків: навч. посібник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2015. – 448 с.
2. Ігнатюк А.І. Галузеві ринки: теорія, практика, напрями регулювання: Монографія / А.І. Ігнатюк. – К.: ННЦ ІАЕ, 2010. – 465 с.
3. Филюк Г.М. Конуренція і монополія в епоху глобалізації: Монографія / Г.М. Филюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 404 с.
4. Віскузі К.В., Вернон Д.М., Гарингтон Д.Е. Економічна теорія регулювання та антимонопольна політика / К.В. Віскузі, Д.М. Вернон, Д.Е. Гарингтон. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. – 1047 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

5. Базилевич В. Д. Природні монополії / В.Д. Базилевич, Г.М. Филюк. – К.:Знання, 2006. – 367 с.
6. Герасименко А.Г. Ринкова влада: джерела, масштаби, наслідки: Монографія / А.Г. Герасименко. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 600 с.
7. Горняк О.В. Фірма в економічній теорії та практиці господарювання: Монографія / О.В. Горняк. – Одеса: Астропринт, 2004. – 226 с.
8. Економіка і управління в умовах глобалізаційних трансформацій: взаємозв'язок конкуренції та монополії у контексті аналізу ринкової структури та концентрації : монографія / за заг. ред. О.В. Горняк. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2013. – 372 с.
9. Ігнатюк А.І., Якимчук Б.Б. Бар'єри входження на ринки асиметричної олігополії / А.І. Ігнатюк, Б.Б. Якимчук // Вісник Одеського національного університету. Серія Економіка. – 2017. – №1(54). – С. 13-16.
10. Ігнатюк А.І. Процеси злиття та поглинань: світовий досвід та Україна / А.І. Ігнатюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Економіка. – 2005. – №75-76. – С. 65-67.
11. Ігнатюк А.І. Теорія галузевих ринків / А.І. Ігнатюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка. – Вип. 68, 2004. – с. 7-10.
12. Кабраль Луис М.Б. Организация отраслевых рынков: вводный курс / Луис М.Б. Кабраль – Минск: Новое знание, 2003. – 356 с.
13. Мікроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – 2-ге вид. – К.:Знання, 2008. – 679 с.
14. Филюк В.В. Економіко-організаційне забезпечення контролю за концентрацією ринків в Україні / В.В. Филюк // Теоретичні та прикладні питання економіки: зб. наук. праць. – 2013. – Вип. 28. – Т. 1. – С. 278–285.

ДЖЕРЕЛА ОФІЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

15. Антимонопольний комітет України –<http://www.amc.gov.ua/>
16. Верховна Рада України –<http://www.rada.gov.ua/>
17. Federal Trade Commission –www.ftc.gov

18. International Journal of Industrial Organization – <https://www.journals.elsevier.com/international-journal-of-industrial-organization/>
19. NBER Papers on Industrial Organization – <http://www.nber.org/papersbyprog/IO.html>
20. Review of Industrial Organization – <https://link.springer.com/journal/11151>
21. The United States Department of Justice – <https://www.justice.gov>
22. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України

Міністерство освіти і науки України
Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту

Контрольна робота
з дисципліни «Економіка галузевих ринків»
на тему «.....»

Склав: студент(ка)

Гр.

Прізвище, ініціали.

№ залікової книжки.

Прийняв:

Підпис:

Підпис: